

Liesbeth List

‘Heb het leven

lief
en zeur niet!’

Al veertig jaar staat ze onafgebroken op de planken, de laatste jaren vaker dan ooit. In september staat ‘Grande Vedette’ Liesbeth List als eerste in het Carré Vedetten Gala. “Ik vind het nog altijd heerlijk om met hoge hakken en vuurrode lippen binnen te schrijden.”

De trofeeën van haar rijke carrière blinken je tegemoet vanaf de oprijlaan. Aan de wanden van haar kantoor hangt een achttal gouden en platina platen. Daarnaast talloze foto’s: La List met Brel, La List met Aznavour, La List met Ramses. Op de vloer, tussen de flyers en knipsels, staat een indrukwekkende rij langspeelplaten die ze tot 1987 maakte. Bijna liefkozend glijdt haar vinger langs de ruggen van de meer dan vijftig lp’s. “Ik ben mijn archief aan het opruimen”, zucht ze, “een project van jaren.”

65 wordt ze dit jaar. “Dan moet je met pensioen, hè? Nou, jammer dan want ik doe niet in jaartallen”, zegt ze resoluut met haar typerende, lage stem. “Ik leef vandaag, hooguit één dag vooruit. Elke verjaardag denk ik: jongens, ik lééf nog! Toen ik zestig werd, zei ik: ‘Ik kan tachtig worden dus ik heb nog twintig jaar te gaan.’ En dan keek ik terug en dacht: jeetje, wat kan er veel gebeuren in twintig jaar! Nu smokkel ik gewoon vijf jaar: ik word 85 jaar – nog steeds twintig jaar te gaan! En dan ben ik helemaal blij.”

Al veertig jaar staat Liesbeth List op de planken, de laatste vijf jaar zelfs vaker dan ooit. Er is zoveel gebeurd dat ze er bijna beduusd van is. Ze speelde Edith Piaf in de musical *Piaf*, waarvoor ze de eerste *John Kraaykamp Musical Award* ontving. Daarna kwam haar jubileumtournee *Van Shaffy tot Piaf* die volle

zalen trok, gevolgd door de literaire theatershow *Dichter bij Liesbeth*. Er verscheen een bijzondere biografie van haar leven bij de Arbeiderspers en filmmaker Deborah van Dam maakte dit jaar een lange documentaire over haar met de titel *Heb me lief*, die op het Nederlands Filmfestival te zien zal zijn. “En dan kreeg ik ook nog eens een onderscheiding als Officier de la Légion d’Honneur uit handen van de Franse ambassadeur! Dan sta je dus tussen Charles Aznavour, Steven Spielberg en Josephine Baker! Het verbaast me en het ontroert me.”

U bent een vedette!

“Ach, ik zit echt niet elke dag te denken: God, wat ben ik ook alweer? Een vedette! Of dat ik in de spiegel kijk en zeg: ‘Verdomd, die vrouw kén ik!’ Als Liesbeth List hier naar de keuken loopt, loopt ze anders dan de Liesbeth List op het toneel.”

Ik zie het verschil niet.

Lacht. “Nee? Dat komt omdat ik bij interviews ook ‘in functie’ ben.”

Bevalt het vedettedom?

“Vroeger viel mijn mond open als ik een ster als Ellen Vogel zomaar op straat zag lopen. Anderen waren de celebrity’s, niet ik. Nu geniet ik er wel van. Het is heerlijk om op het Grande Gala compleet met kapsel, hoge hakken en vuurrode lippen binnen te →

→ schrijden. Zonder die strijdkleuren ben ik geen Liesbeth List, dan herkent niemand me. Ik heb eigenlijk twee levens, twee gezichten.”

Elly Driessen en Liesbeth List. Elly, uit *Bandung, die met haar moeder in het Jappenkamp zat en Liesbeth List uit Vlieland die op de dijk zo leuk tegen de wind in kon zingen.*

“Ze zitten beiden in me. In mijn jeugd jaren op Vlieland was ik een goede kameleon. Ik paste me aan en was gelukkig bij mijn pleegouders. Pas in mijn puberteit begon ik vragen te stellen. Mijn echte moeder had zelfmoord gepleegd op Java, mijn vader was vertrokken naar Zuid-Afrika met een nieuwe liefde. Waarom hadden ze mij verlaten? Eenmaal in Amsterdam, vierde ik vooral feest. Het was een grote wereld met de leukste mensen die ik me maar kon voorstellen. Dan vergeet je gewoon treurig te zijn. Maar in de film *Les uns et les autres* herkende ik mezelf als oorlogskind. Toen pas kreeg ik het volle besef: *I'm one of those!* Ik heb verschrikkelijk gehuild. Mijn kampverleden, mijn moeder, alles kwam naar boven. Daar heb ik me uit gered door te lezen en na te denken. Krijg je je moeder terug door te kniezen? Nou, zeur dan niet! Dat is mijn motto geworden. Zoveel andere kinderen, miljoenen, hebben hetzelfde meegemaakt. Natuurlijk komt er soms een rede-loze verlatingsangst opzetten, als een vriend je verlaat bijvoorbeeld. Dan komt dat gevoel: Verdomme, ook jij Brutus! Ik weet nu waar dat vandaan komt.”

U bent klaar met het verleden?

“Ik kan het in ieder geval niet veranderen. Ik kom toevallig net terug uit Kaapstad en heb even overwogen om naar de plek te gaan waar mijn vader is gestorven. Ik dacht: dat kan ik wel doen maar wat zoek ik daar eigenlijk? Hij was vijftig toen hij stierf. Er ligt geen graf, het zou een zoekplaatje zijn geweest. En ach, het is veertig jaar geleden.”

U bent wel op zoek gegaan naar het graf van uw moeder op Sri Lanka.

“Ja, dat wilde ik graag een keer bezoeken om alles een plek te geven. Met mijn man en dochter Elisabeth ben ik afgereisd naar Sri Lanka, naar Kandy, de plek waar mijn moeder en ik destijds in een Jappenkamp

waren ondergebracht. We wisten het grafnummer maar de graven waren niet onderhouden. Het was zwaar, want we vonden het graf niet. Er stonden huisjes tegen de heuvels, op de begraafplaats resten slechts steentjes. Daar heb ik er een van meegenomen en dat staat nu op een mooi plekje in mijn huis.”

Tussen de foto's, exotische beeldjes en kleine snuisterijen op de schouw pakt ze drie tastbare herinneringen aan haar biologische ouders. Het steentje uit Kandy heeft een eenvoudig voetje van perspex gekregen. In haar andere hand blinkt een zilveren suikerlepeltje. “Ik heb het gekregen van de vrouw die destijds naast ons lag in het Jappenkamp. Zij wist dat mijn moeder aan het wegglijden was en heeft dit lepeltje in haar koffer gedaan met het heilige voornemen: ooit geef ik het aan dat kind terug. Ze belde me op toen Henk van der Meyden had ont-huld dat mijn ouders in Vlieland mijn echte ouders niet waren.” Ten slotte toont ze nog een eenvoudig nagelvijltje van haar vader. “Dat heeft hij de hele oorlog bij zich gedragen. Mijn ouders zijn verenigd hier op de schouw van mijn huis in de vorm van een suikerlepeltje en een nagelvijltje.” Ze lacht.

‘Mijn ouders zijn verenigd op de schouw van mijn huis in de vorm van een suikerlepeltje en een nagelvijltje’

‘Ramses heeft me leren zingen en Toon Hermans heeft me leren lopen’

U zou uw eigen liedjes moeten schrijven.

“Nee, daar heb ik geen talent voor. Over een gewone brief ben ik al dagen aan het piekeren. De teksten die ik zing kan ik absoluut niet evenaren. Ik ben geen schrijver, ik ben een uitvoerder, een vertolker. Wel heb ik eens Freek de Jonge gevraagd om iets speciaal voor mij te schrijven. Ik heb het thema naar hem gefaxt, en binnen een uur belde hij me op: ‘Ga maar zitten, Liesbeth, want anders val je om’, zei hij en begon te zingen. Hij had gelijk, ik moest janken.”

*En nu ben ik ouder,
ouder dan mijn ouders,
veel ouder dan mijn ouders ooit geworden zijn.
En nu ben ik moeder,
meer moeder dan
mijn moeder ooit heeft kunnen zijn.*
Een prachtig lied. Ik heb het nog altijd op mijn repertoire staan.”

Uw pleegmoeder heeft een cruciale rol gespeeld in uw carrière. Zij heeft uw eerste zanglerares geregeld.

“Mijn pleegmoeder, samen met Margriet weet Raad. Het tijdschrift *Margriet* was destijds een hoge instantie waar je allerlei vragen kon neerleggen. Ze schreef: ‘Mijn dochter zingt zo mooi, ze woont in Amsterdam, weet u misschien een goede zanglerares voor haar?’ En zo kwam ik bij Bep Ogterop terecht, mijn eerste zangjuf. Het begon meteen met dictielessen. Op een adem zingen, uitspraak en ademhalingstechniek. En afronden: niet de t's en de b's en de p's laten liggen maar uit-spre-ke-nnn. Op het toneel moest ik alles weer afleren: het was allemaal zo keurig.”

En Ramses Shaffy hield niet van ‘keurig’?

“Ramses heeft nooit één zangles gehad. Die ging op het toneel staan en deed zijn hart open. Net als Brel. Ramses heeft me leren zingen en Toon Hermans heeft me leren lopen. Ik kwam bij hem op auditie als ‘aangeefster’. Zegt-ie: ‘Loop eens een stukje?’ Ik liep een stukje. ‘Maar meisje, dat wordt helemaal niks, jij kan niet lopen!’ Elk gebaar, zei hij, dat niet op een natuurlijke wijze ontstaat, moet weg. Al het overbodige schrappen.”

U bent de beschermengel van Ramses geworden.

“Dat ben ik altijd geweest. Ik haalde hem op, ik reed

de auto, ik zorgde ervoor dat zijn kleren gestoomd werden, dat hij op tijd at en niet te dronken werd. Ik was er altijd op de achtergrond, stiekem. Want als je je te veel bemoeide met zijn leven dan duwde hij je opzij. In het begin was ik smoorverliefd op de grote Ramses Shaffy. Ja, wie niet? Ramses stond boven alle wetten, hij was fascinerend en bloedmooi. Als hij ergens binnenkwam, gebeurde er iets en dat is eigenlijk nog steeds zo. Hij was destijds samen met Joop Admiraal en ik dacht: dat houdt wel een keer op en daarna ben ik aan de beurt. Ramses en ik moesten elkaar ontmoeten, niets is toevallig in het leven.”

Gaat u nog vaak naar hem toe in het Sarpathi-huis?

“Ik moet veel optreden, dus ik heb niet zoveel tijd om bij hem langs te gaan. Maar nog altijd heeft hij veel vrienden om zich heen, vooral Kitty Courbois staat dichtbij hem, zeker sinds de dood van Joop Admiraal. Het is heel gezellig om bij hem langs te gaan. Dan zitten we een paar uur in de rookkamer als een eilandje tussen andere mensen. De eerste jaren zei hij vaak: ‘Ik ga naar huis, hoor’, maar nu heeft hij er zich aan overgegeven, nu hoort hij daar.”

In een brief aan uw vader schreef u ooit: ‘Ik voel dat ik een taak heb, dat ik mensen die hulp nodig hebben, moet helpen.’ Is dat gelukt?

“Met goede teksten kun je zoveel doorgeven aan mensen. Ik merk dat elke dag aan brieven en reacties van mensen. Op bruiloften en begrafenissen word ik vaak gedraaid. Ik geef blijkaar liefde en troost via mijn liedjes en die liefde krijg ik ook terug. Mijn boodschap is ‘Heb het leven lief, en zeur niet’.”

Carré Vedetten Gala 2006

Op maandag 18 en dinsdag 19 september 2006 staat Liesbeth List op het allereerste Carré Vedetten Gala. Op deze twee live concerten in theater Carré Amsterdam zingt ze de mooiste nummers uit haar carrière en doet ze verrassende duetten met gasten als Ramses Shaffy, Frank Boeijen, Paul de Leeuw en Alderliefste. U kunt daar bij zijn. Kijk op pagina 182 voor de speciale lezersaanbieding.